

Mathias Killengreen Revold

**Lokalpolitiker- og rådmannsundersøkelsen
2010/2011**

Dokumentasjonsrapport

© Statistisk sentralbyrå, september 2011 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8177-8 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8178-5 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	...
ISSN 1891-5906	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 00.90	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Denne dokumentasjonsrapporten gir en oversikt over gjennomføringen av Lokalpolitiker- og rådmannsundersøkelsen 2010/-11. Avdeling for datafangst i Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennomført undersøkelsen på oppdrag fra Handelshøyskolen BI.

Mathias Killengreen Revold har hatt prosjektlederansvaret og lagt til rette utvalget. Aud Eva Malmer har utformet og designet skjemaet samt tilrettelagt skjemaet for optisk lesing. Utsending av brev og optisk lesing av skjema har blitt gjennomført av Seksjon for datahåndtering og svartjeneste.

Sammendrag

SSB gjennomførte våren 2011 en ny runde av lokalpolitiker- og rådmannsundersøkelsen. Undersøkelsen av lokalpolitikere skulle gi informasjon om kommunestyrerepresentantene valgt for perioden 2007-2011. Det har tidligere blitt gjennomført tilsvarende undersøkelser for valgperiodene 1991-1995, 1995-1999, 1999-2003 og 2003-2007. Undersøkelser av rådmenn har tidligere blitt gjennomført i 1998 og 2003.

Utvalget av lokalpolitikere besto av samtlige kommunestyrerepresentanter fra 120 kommuner spredt rundt hele landet og ordførerne og varaordførerne fra resten av kommunene. Utvalgsplanen ga store kommuner større trekk sannsynlighet enn små kommuner og de er derfor noe overrepresentert i utvalget. Dette ga et utvalg på 4361 personer. Rådmannsundersøkelsen var en fulltelling og ble sendt til alle 430 rådmenn i Norge.

Undersøkelsen ble gjennomført ved bruk av selvadministrert skjema i perioden mars til mai 2011. Ved første utsendelse mottok respondentene et papirskjema. Etter noen uker sendte SSB en påminnelse til dem som ennå ikke hadde svart. Etter ytterligere noen uker, sendte SSB papirskjemaet ut på nytt til dem som fremdeles ikke hadde svart.

2297 personer besvarte lokalpolitikerundersøkelsen noe som utgjør 53 prosent av bruttoutvalget. 1956, eller 47 prosent av bruttoutvalget, returnerte ikke skjemaet innen svarfristen, mens 110 av respondentene i det originale utvalget hadde avgått fra målpopulasjonen og 33 skjemaer kom i retur. Eldre respondenter svarte i større grad enn yngre respondenter.

I rådmannsundersøkelsen fikk vi svar fra 281 kommuner som utgjør 65 prosent av bruttoutvalget. Her var det ikke noen store forskjeller i svarprosent mellom ulike grupper

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Innhold	5
1. Innledning	6
2. Utvalgene	6
3. Datainnsamling	7
3.1. Datainnsamlingsmetode.....	7
3.2. Datainngang.....	7
4. Datakvalitet	8
4.1. Svarinngang.....	8
4.2. Utvalgsskjevhet.....	9
4.3. Skjevhet i nettoutvalg	11
5. Utvalgsvarians, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil	13
VEDLEGG	15
Vedlegg 1: Kommuner der alle kommunestyrerepresentanter mottar skjema.....	15
Vedlegg 2: Følg brev sendt til lokalpolitikere	16
Vedlegg 3: Følg brev sendt til rådmenn.....	18
Vedlegg 4: Påminningskort sendt til lokalpolitikere og rådmenn.....	20
Vedlegg 5: Følg brev purring sendt til lokalpolitikere	21
Vedlegg 6: Følg brev purring sendt til rådmenn.....	23
Vedlegg 7: Spørreskjema lokalpolitikere	25
Vedlegg 8: Spørreskjema administrasjonssjefer	33
Figurregister	41
Tabellregister	42

1. Innledning

Lokalpolitiker- og rådmannsundersøkelsen 2010/-11 ble gjennomført av Statistisk sentralbyrå (SSB) på oppdrag fra Handelshøyskolen BI våren 2011. Det har tidligere blitt gjennomført fire tilsvarende undersøkelser av lokalpolitikere (valgperiodene 1991-1995, 1995-1999, 1999-2003 og 2003-2007) og to tilsvarende undersøkelser av rådmenn (i 1998 og 2003). Papirskjemaer ble sendt ut til et utvalg av lokalpolitikere og samtlige norske rådmenn eller administrasjonssjefer. Lokalpolitikerutvalget besto av ordførere og varaordførere fra alle 430 kommunen i Norge og alle kommune- eller bystyremedlemmer i 120 utvalgte kommuner.

For disse kommunene har undersøkelsen brukt et paneldesign. Dette betyr at politikere i de samme kommunene har blitt fulgt over flere perioder¹. Utvalget er geografisk spredt og inkluderer både store, mellomstore og små kommuner.

Kommunepolitikere og rådmennene ble tilsendt skjemaet i starten av mars 2011, et påminningskort ble sendt til dem som ikke hadde svart i starten av april og nytt skjema ble sendt til dem som fortsatt ikke hadde gitt tilbakemelding i slutten av april. Lokalpolitiker-utvalget var opprinnelig på 4361 personer, men siden 110 av de uttrukne har forlatt kommunestyret, satt vi igjen med et bruttoutvalg på 4251 personer. og vi mottok svar fra 2297 (53%) av disse. Vi mottok svar fra 281 av de 430 rådmennene (65%).

Tabell 1: Nøkkeltall

Lokalpolitikerundersøkelsen	Antall	Prosent
Utvalg (personer som er trukket ut til å delta)	4361	
Avgang (personer som ikke lenger tilhører populasjonen)	110	
Bruttoutvalg	4251	100
<i>Frafall</i>	1956	47
Nettoutvalg (gjennomførte intervjuer)	2297	53
Rådmannsundersøkelsen		
Utvalg	430	100
Svar	281	65
Ingen respons	145	34
Aktiv nekt	4	1

1. Utvalgene

Lokalpolitikerundersøkelsens utvalg består av samtlige kommunestyrerepresentanter fra 120 kommuner² og alle ordførere og varaordførere i Norge. 78 av disse kommunene ble valgt ut til den første undersøkelsen som dekket valgperioden 1991-1995, og til den neste undersøkelsen (for perioden 1995-1999) ble 42 nye kommuner lagt til. Utvalgene har bestått av kommunestyrerepresentantene fra disse 120 kommunene i samtlige undersøkelser siden 1995, dog med et par endringer som følge av kommunesammenslåinger og andre små justeringer. Utvalget inkluderer et bredt spekter av kommuner, men store kommuner ble gitt større trekk sannsynlighet enn små kommuner. Som det vil bli vist nedenfor er derfor de små kommunene ganske sterkt underrepresentert og utvalget er ikke helt representativt for kommunestyrerepresentant-populasjonen. I

¹ Det har allikevel vært små endringer i utvalget som følge av kommunesammenslåinger.

² Se vedlegg 1

tillegg til kommunestyrerepresentantene fra disse 120 kommunene ble ordførere og varaordførere fra alle andre kommuner inkludert i utvalget. Bruttoutvalget besto derfor av alle Norges ordførere og varaordførere og alle kommunestyrerepresentantene fra de 120 utvalgte kommunene.

Rådmannsundersøkelsen er en fulltellingsundersøkelse og samtlige 430 rådmenn og administrasjons-sjefer i norske kommuner mottok skjema.

2. Datainnsamling

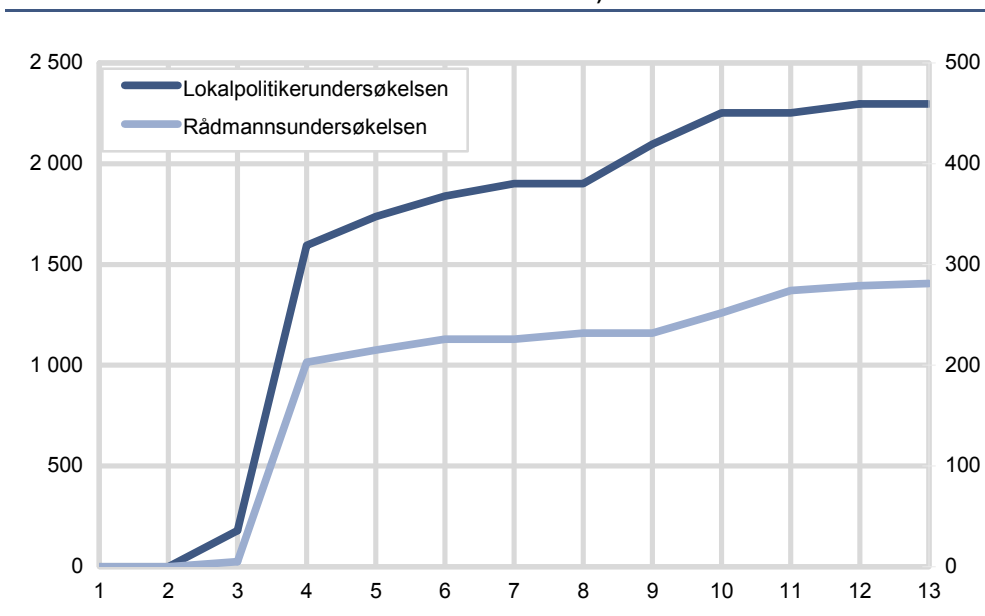
2.1. Datainnsamlingsmetode

Dataene ble samlet inn ved hjelp av selvadministrert papirskjema. I første utsending ble det sendt ut papirskjema, i andre et påminningskort og i siste utsending ble papirskjema sendt på nytt. Utsendingene ble sendt til privatadressene til alle lokalpolitikere i utvalget. For hver utsending ble adressene oppdatert i forhold til SSBs kopi av folkeregisteret. Rådmannsskjemaet ble sendt til rådhusene adressert til den rådmannen SSB har registrert³.

2.2. Datainngang

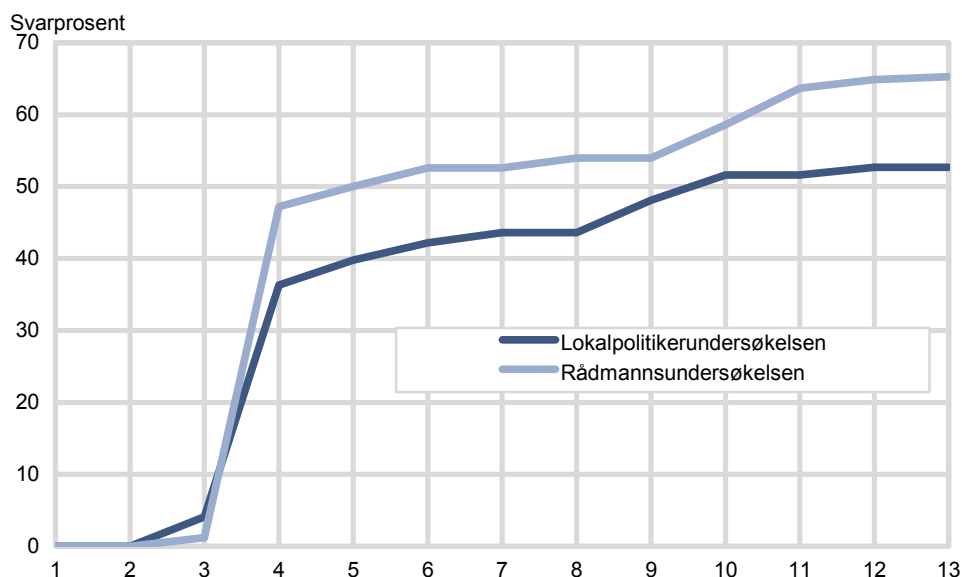
I figurene under kan man se hvordan svarinngangen for undersøkelsene var. Disse grafene viser når svarene ble registrert og ikke når de kom inn. En forsinkelse i kodingen av leseprogrammet gjorde at svarene ikke ble registrert fortløpende de to første ukene, men etter det ble skjemaene registrert etter hvert som de kom inn (med unntak av den niende uken som var påske), Svarinngangen som her vises i uke tre og fire er dermed den samlede svarinngangen de første fire ukene.

Figur 1. Antall svar (lokalpolitikerundersøkelsen i høyre verdiakse og rådmannsundersøkelsen i venstre verdiakse)

³ Oppdatering skal sendes til SSB når ny rådmann blir ansatt. Dersom kommunene ikke melder fra om dette oppstår det feil i de registerkoblede dataene om rådmennene.

Figur 2: Svarprosjenter

Som man ser i figur 1 og 2 var svarinngangen god de første fire ukene, og det er også en klar oppgang i uke ni og 10 etter at purringen med skjema ble sendt ut i uke åtte. Påminningskortet, som ble sendt ut i uke 4 ser derimot ikke ut til å ha hatt noen sterk effekt på svarinngangen. Dette kan delvis ha vært på grunn av utsendingstidspunktet da disse ble sendt ut like før påske.

3. Datakvalitet

For at resultatene i en utvalgsundersøkelse skal være generaliserbare må utvalget være representativt for hele populasjonen.

3.1. Svarinngang

Tabell 2: Antall svar og svarprosent i de forskjellige gruppene i lokalpolitikerundersøkelsen

	Antall	Prosent
Ordførere		
Svar	225	53
Frafall (ikke svar)	199	47
Avgang (død eller ikke lenger i kommunestyret)	6	
Varaordførere		
Svar	256	61
Frafall (ikke svar)	164	39
Avgang (død eller ikke lenger i kommunestyret)	4	
Vanlige representanter		
Svar	1 814	53
Frafall (ikke svar)	1 593	47
Avgang (død eller ikke lenger i kommunestyret)	94	

Som man ser i tabell 2 er svarprosenten i de forskjellige gruppene av kommunestyrepraesentanter dekket i lokalpolitikerundersøkelsen relativt stabil. Både ordførerne og de øvrige representantene har en svarprosent på 53 prosent. Varaordførerne ligger åtte prosentpoeng høyere, men i en såpass liten gruppe kan dette delvis være en følge av tilfeldigheter. Ettersom varaordførerne i de fleste kommunene har relativt like karakteristikk som andre i partiledelsen eller formannskapet er det videre liten grunn til å mistenke at denne overrepresentasjonen har påvirket resultatene systematisk.

Tabell 3: Antall svar og svarprosent i rådmannsundersøkelsen

	Antall	Prosent
Svar	281	65
Frafall (Ikke svar)	149	35

65 prosent av rådmennene svarte på undersøkelsen og svarinngangen i denne undersøkelsen var således litt høyere enn for lokalpolitikere.

3.2. Utvalgsskjevhet

Rådmannsundersøkelsen er en fulltelling der utvalget i utgangspunktet inkluderte alle rådmenn i Norge. Bruttoutvalget for rådmannsundersøkelsen er derfor ikke i fare for å være skjevt og vil ikke bli diskutert i denne delen. Eventuelle skjevheter i nettoutvalget som følge av forskjellige svarrater diskuteres under.

Ordførerne og varaordførerne blir også fulltelt, men disse må inkluderes i en sammenlikning av hvor godt utvalget gjenspeiler populasjonen av kommunestyrerepresentanter da de bidrar til å forsterke representasjonen til små kommuner i utvalget. Blant de 120 kommunene finnes kommuner i alle størrelser, men som nevnt tidligere er de store kommunene overrepresentert. Dette veies delvis opp ved at flertallet av kommunene, som er relativt små, minst får med to kommunestyremedlemmer i utvalget. En annen konsekvens av dette er at ordførere og varaordførere blir overrepresentert i utvalget.

I tabell 4 er bruttoutvalget sammenliknet med samtlige kommunestyrerepresentanter i Norge (populasjonen).

Tabell 4: Utvalg kommunestyreundersøkelsen sammenliknet med populasjonen

	Bruttoutvalg	Populasjon	Differanse
Kjønn			
Menn	63	62	1
Kvinner	37	38	-1
Alder			
35 år eller yngre	10	9	1
36-50 år	33	37	-4
51- 66 år	47	44	3
67 år eller eldre	10	10	0
Landsdel			
Oslo og Akershus	9	8	1
Østlandet for øvrig	28	29	-1
Agder og Rogaland	15	14	1
Vestlandet	21	21	0
Trøndelag	11	11	0
Nord-Norge	15	17	-2
Partier			
Rødt	1	1	0
Sosialistisk venstreparti	5	5	0
Arbeiderpartiet	31	30	1
Senterpartiet	12	14	-2
Kristelig folkeparti	7	7	0
Venstre	5	5	0
Høyre	17	15	2
Fremskrittspartiet	16	16	0
Andre	6	8	-2
Utdanning			
Ungdomsskole eller lavere	5	5	0
Videregående	49	52	-3
Høyere utdanning	46	43	3
Ordfører			
Ordfører	10	4	6
Ikke ordfører	90	96	-6
Formannskap			
I formannskapet	37	29	8
Ikke i formannskapet	63	71	-8
Kommunestørrelse			
Under 5000 innbyggere	24	40	-16
5 000 – 9 999 innbyggere	19	21	-2
10 000 – 19 999 innbyggere	26	18	8
20 000 – 49 999 innbyggere	20	14	6
50 000 innbyggere eller mer	10	7	3

Bortsett fra at de store kommunene er overrepresentert ser utvalget ut til å gi et representativt bilde av kommunestyrerepresentantene på de fleste variablene. Det er litt færre i aldersgruppen 36-50 år i utvalget enn i populasjonen, men dette kompenseres ved at den demografisk svært like aldersgruppen 51-66 år (stort sett etablert, ferdig utdannet og i jobb) er litt overrepresentert. Ellers er det en liten overrepresentasjon av kommunestyrerepresentanter med høyere utdanning på bekostning av representanter med kun videregående skole. Høyre og Arbeiderpartiet er også minimalt overrepresentert på bekostning av Senterpartiet og småpartiene. Dette er nok en følge av at de store kommunene, der Høyre og Arbeiderpartiet ofte gjør det bra, har blitt gitt større trekkesannsynlighet enn små kommuner, der Senterpartiet og diverse bygdelister ofte er store. Den eneste gruppen som er sterkt overrepresentert er ordførere og varaordførere. Som en følge av utvalgstrekingen presentert over utgjør disse 20 prosent av utvalget mens de kun utgjør 8 prosent av landets kommunestyrerepresentanter. Formannskapsmedlemmer er også overrepresentert i utvalget., også dette er et resultat av at samtlige ordførere og varaordførere er med. Som regel sitter både ordfører og varaordfører i formannskapet og når de er så sterkt overrepresentert blir også formannskapsmedlemmer overrepresentert.

Kommuner med under 5000 innbyggere som er underrepresentert i utvalget. Disse utgjør over halvparten av landets kommuner og har 40 prosent av

kommunestyrerepresentantene, men utgjør bare 24 prosent av personene i utvalget. Kommuner med 10 000 til og 50 000 innbyggere er mest overrepresentert.

3.3. Skjevhet i nettoutvalg

Personer som var trukket til utvalget kan la være å svare enten fordi de ikke ønsker å delta i undersøkelsen, fordi de ikke er i målpopulasjonen eller fordi de aldri mottok skjemaet. I kommunestyreutvalget er det både en del respondenter som ga tilbakemelding om at de ikke lenger sitter i kommunestyret og noen som har avgått med døden i løpet av valgperioden. Et lite antall skjemaer ble returnert fordi respondenten hadde annen adresse enn den som er registrert i Folkeregisteret.

Som man ser i tabell 1 har 110 respondenter utgått fra målpopulasjonen fordi de ikke lenger sitter i kommunestyret⁴ eller er døde, mens 33 brev kom i retur.

I tabell 5 ser man at det er relativt stor forskjell på svarraten mellom de ulike aldersgruppene. Blant respondentene som har svart er kun 34 prosent 50 år eller yngre, mens 46 prosent av kommune- og fylkestingsrepresentantene generelt er i denne gruppen. Delvis er dette en følge av at gruppen mellom 36 og 50 år var underrepresentert i bruttoutvalget og delvis er det en følge av at de to yngste aldersgruppene har gitt færre svar enn de to eldste aldersgruppene. Skjevheter i utdanningsnivå forsterkes også ved forskjellig svarrate. Respondenter med høyere utdanning, som allerede var overrepresentert svarer oftere enn respondenter med lav utdanning. Denne gruppen er derfor 6 prosentpoeng større blant dem som svarte enn den er blant kommunerepresentanter generelt. Dessuten svarte mannlige politikere oftere enn kvinnelige politikere og menn er derfor noe overrepresentert. Fortsatt er de minste kommunene relativt sterkt underrepresentert. Dette må man ha i bakhodet når man tolker resultatene.

Blant de andre kategoriene ser det ikke ut til å ha blitt noen dramatiske forskjeller i svarprosent mellom ulike grupper.

---

⁴ Vi oppfordret respondentene om å gi tilbakemelding hvis de ikke lenger satt i kommunestyret, men det er stor sjanse for at noen unnlot å svare uten å opplyse om at dette var grunnen.

Tabell 5: Lokalpolitikerutvalg

	Nettutvalg	Bruttoutvalg	Differanse	Populasjon
Kjønn				
Menn	65	63	2	62
Kvinner	35	37	-2	38
Alder				
35 år eller yngre	5	10	-5	9
36-50 år	29	33	-4	37
51- 66 år	52	47	5	44
67 år eller eldre	14	10	4	10
Landsdel				
Oslo og Akershus	9	9	0	8
Østlandet for øvrig	28	28	0	29
Agder og Rogaland	16	15	1	14
Vestlandet	21	21	0	21
Trøndelag	10	11	-1	11
Nord-Norge	15	15	0	17
Partier				
Rødt	1	1	0	1
Sosialistisk venstreparti	5	5	0	5
Arbeiderpartiet	30	31	-1	30
Senterpartiet	14	12	2	14
Kristelig folkeparti	9	7	2	7
Venstre	5	5	0	5
Høyre	16	17	-1	15
Fremskrittspartiet	14	16	-2	16
Andre	6	6	0	8
Utdanning				
Ungdomsskole eller lavere ...	5	5	0	5
Videregående	47	49	-2	52
Høyere utdanning	49	46	3	43
Ordfører				
Ordfører	10	10	0	4
Ikke ordfører	90	90	0	96
Formannskap				
I formannskapet	39	37	2	29
Ikke i formannskapet	61	63	-2	71
Kommunestørrelse				
Under 5000 innbyggere	25	24	1	40
5 000 – 9 999 innbyggere	19	19	0	21
10 000 – 19 999 innbyggere .	26	26	0	18
20 000 – 49 999 innbyggere .	21	20	1	14
50 000 innbyggere eller mer .	9	10	-1	7

Tabell 6: Rådmannsundersøkelsen

	Nettutvalg	Populasjon	Differanse
Kjønn			
Menn	78	79	-1
Kvinner	22	21	1
Landsdel			
Oslo og Akershus	6	5	1
Østlandet for øvrig	26	28	-2
Agder og Rogaland	13	13	0
Vestlandet	21	22	-1
Trøndelag	13	11	2
Nord-Norge	21	20	1
Alder			
Under 45 år	11	11	0
45 – 49 år	19	19	0
50 – 54 år	19	19	0
55 – 59 år	25	27	-2
60 år eller eldre	26	25	1
Utdanning			
Videregående eller lavere	5	7	-2
Universitets- og høgskole- utdanning, lavere nivå ⁵	55	53	2
Universitets- og høgskole- utdanning, høyere nivå ⁶	41	40	1
Kommunestørrelse			
Under 5000 innbyggere	56	54	2
5 000 – 9 999 innbyggere	18	20	-2
10 000 – 19 999 innbyggere	14	14	0
20 000 – 49 999 innbyggere	10	9	1
50 000 innbyggere eller mer	3	3	0

Ettersom bruttutvalg i rådmennene inkluderer samtlige kommuner sammenliknes de som har svart på denne undersøkelsen med hele populasjonen. Blant rådmennene synes svarraten å ha vært ganske lik blant i alle underkategoriene og ingen gruppe virker sterkt under- eller overrepresentert. Østlandet utenfor Oslo og Akershus er svakt underrepresentert, mens Trøndelag er svakt overrepresentert. De minste kommunene er også svakt overrepresentert. Men i et så lite utvalg må man forvente noen tilfeldig forskjeller, og ingen av disse forskjellene er så store at de vil ha konsekvenser for tolkningen.

4. Utvalgsvarians, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

Ettersom utvalget i kommunestyreundersøkelsen ikke er tilfeldig trukket kan man ikke generalisere til populasjonen, alle kommunestyrerepresentanter, med en kjent statistisk usikkerhet. Man må allikevel være bevisst at det er en usikkerhet knyttet til resultatene og at den sanne verdien i populasjonen ikke er lik den observerte verdien i undersøkelsen.

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen av dataene. Innsamlingsfeil kan komme av at respondenten avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden, at spørsmål blir misforstått eller gjelder kompliserte forhold. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi respondenten bevisst gir feilaktige svar, for eksempel dersom spørsmål oppfattes som sensitive. Vurderingene som ligger til grunn for et svar kan også påvirkes av hva respondenten oppfatter som sosialt akseptabelt. I en postal undersøkelse er dette vanligvis mindre utbredt enn under et telefon- eller besøksintervju der respondenten svarer direkte.

⁵ Grunn-, mellomfag /Bachelor eller lavere fullført grad

⁶ Hovedfag /Master eller høyere fullført grad

Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk ved hjelp av et spørreskjema som respondenten fikk tilsendt i posten. I slike postale undersøkelser er det selvadministrerte papirskjemaet vanligvis det eneste virkemidlet man har for å styre datainnsamlingen. Ettersom kommunikasjonsformen er ensidig visuell åpnes det for potensielle innsamlingsfeil fordi respondenten ikke har en intervjuer til stede som kan holde interessen oppe, oppklare misforståelser underveis og veilede i forhold til hoppstrukturen i skjemaet. Vi har ingen indikasjoner på at respondentene systematisk har misforstått eller unnlatt å svare på enkelte spørsmål i denne undersøkelsen.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Vi har kontrollert dataene fra denne undersøkelsen uten at vi har oppdaget bearbeidingsfeil som kan ha betydning for resultatene.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Ingen ting tyder på at det er systematiske feil i undersøkelsen ut over avvikene i svarprosenten mellom ulike grupper som er kommentert ovenfor. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

5. VEDLEGG

Vedlegg 1: Kommuner der alle ommunestyrerepresentanter mottar skjema

Østfold	Telemark	Sogn og Fjordane	Troms
Halden	Porsgrunn	Flora	Harstad
Moss	Notodden	Høyanger	Dyrøy
Askim	Bamble	Lærdal	Lenvik
Eidsberg	Kragerø	Luster	Balsfjord
Råde	Drangedal	Askvoll	Kåfjord
Hobøl	Tinn	Hornindal	
	Hjartdal		Finnmark
Akershus		Møre og Romsdal	Porsanger
Ås	Aust-Agder	Ørsta	Lebesby
Bærum	Risør	Sykkylven	Gamvik
Fet	Vegårshei	Giske	
Rælingen	Tvedestrand	Haram	
Skedsmo		Rauma	
Gjerdrum	Vest-Agder	Neset	
Ullensaker	Kristiansand	Fræna	
Eidsvoll	Mandal	Gjemnes	
Nannestad	Songdalen		Sør-Trøndelag
	Lyngdal		Trondheim
Oslo (fylke)	Kvinesdal		Hitra
Oslo (kommune)			Agdenes
	Rogaland		Orkdal
Hedmark	Eigersund		Skaun
Nord-Odal	Stavanger		
Sør-Odal	Haugesund		Nord-Trøndelag
Våler	Sokndal		Steinkjer
Stor-Elvdal	Hå		Namsos
	Sola		Stjørdal
Oppland	Strand		Frosta
Gjøvik	Sauda		Verdal
Dovre	Karmøy		Inderøy
Skjåk			
Nord-Fron	Hordaland		
Østre Toten	Bergen		Nordland
Lunner	Bømlo		Bodø
Gran	Stord		Narvik
Nord-Aurdal	Tysnes		Brønnøy
	Kvinnherad		Alstahaug
Buskerud	Ullensvang		Vefsn
Drammen	Voss		Rana
Ringerike	Os		Meløy
Øvre Eiker	Austevoll		Beiarn
Røyken	Askøy		Hamarøy
Rollag	Osterøy		Tysfjord
	Lindås		Lødingen
Vestfold	Masfjorden		Tjeldsund
Horten			Vestvågøy
Sandefjord			
Nøtterøy			
Tjøme			

Vedlegg 2: Følg brev sendt til lokalpolitikere

Til oppgavegiver

Kongsvinger, 08.03.2011
Saksbehandler: Mathias Killengreen Revold
Seksjon for planlegging og brukertesting

Utviklingen i Kommune-Norge

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører på oppdrag fra Handelshøyskolen BI en undersøkelse om politiske forhold og utvikling i norske kommuner. Undersøkelsens utvalg består av samtlige ordførere og varaordførere i Norge, samt kommune- og bystyrerepresentanter i 120 kommuner. Til dette utvalget har du blitt trukket ut. Dersom du ikke lenger sitter i kommunestyret (f.eks. dersom du har fritak) trenger du ikke fylle ut skjemaet, men gi oss gjerne beskjed på e-post rmk@ssb.no så ikke påminnelse blir sendt.

Det tar 10-15 minutter å svare på spørsmålene. Vi vil spørre om ditt syn på politiske forhold i kommunen og ditt syn på noen av tjenestene kommunen tilbyr.

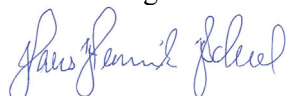
Alle som arbeider i SSB har lovpålagt taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres i samsvar med statistikkloven og personopplysningsloven og SSB har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. Forskere ved BI vil få tilgang til avidentifiserte data og andre forskere vil kun få tilgang til anonyme data. Det vil ikke være mulig å spore hva den enkelte respondent har svart i publiseringer basert på undersøkelsen. For å gjøre skjemaet kortere og øke utbyttet av svarene henter vi også inn opplysninger om deg fra registre SSB har tilgang til. Fra folkeregisteret vil vi hente data om kjønn og alder. Fra kommunene har vi fått informasjon om partitilknytning, medlemskap i formannskap, ordfører- og varaordførerposter, antall valgperioder i kommunestyret og om du ble gjenvalgt i sist kommunestyrevalg. Data om din yrkesstatus og arbeidssteds nærings- og sektortilknytning er hentet fra NAVs Aa-register. Vi vil også benytte opplysninger om din utdanning som SSB årlig henter inn fra skoler, fylker og Lånekassen.

Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve at opplysningene du har gitt blir slettet, uten å oppgi noen grunn. For at vi skal få pålitelige resultater er vi allikevel avhengig av at de som er trukket ut deltar. Vi kan ikke erstatte deg med en annen og alle svar er like viktige. Innen 2012 vil SSB fjerne alle navn og adresser og tilrettelegge datamaterialet slik at det ikke vil være mulig å identifisere hva den enkelte har svart.

Svarfristen er **28. mars** og du kan returnere skjema i vedlagt svarkonvolutt.

Har du spørsmål om undersøkelsen kan du ta kontakt med Mathias Revold i SSB på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan kontaktes på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Med vennlig hilsen

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør

Øyvind Kleven
seksjonssjef

Kongsvinger, 08.03.2011

Saksbehandlar: Mathias Killengreen Revold

Seksjon for planlegging og brukertesting

Utviklinga i Kommune-Noreg

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører på oppdrag frå Handelshøyskolen BI ei undersøking om politiske forhold og utvikling i norske kommunar. Undersøkinga sitt utval består av alle ordførarar og varaordførarar i Noreg, samt kommune- og bystyreprerantar i 120 kommunar. Til dette utvalet har du blitt trekt ut. Dersom du ikkje lenger sitter i kommunestyret (f.eks. dersom du har fritak) trenger du ikkje fylle ut skjemaet, men gi oss gjerne beskjed på e-post rmk@ssb.no så ikkje påminning blir sendt.

Det tar 10-15 minuttar å svare på spørsmåla. Vi vil spørje om ditt syn på politiske forhold i kommunen og ditt syn på noen av tenestene kommunen tilbyr.

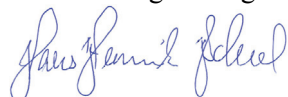
Alle som arbeider i SSB har lovpålagt teieplikt. Undersøkinga gjennomføres i samsvar med statistikklova og personopplysningslova og SSB har utnemnt eige personvernombod godkjent av Datatilsynet. Forskarar ved BI vil få tilgang til aidentifiserte data og andre forskarar vil berre få tilgang til anonyme data. Det vil ikkje være mogleg å spore kva den enkelte respondent har svart i publiseringar basert på undersøkinga. For å gjøre skjemaet kortare og auke utbyttet av svarea hentar vi også inn opplysningar om deg frå register SSB har tilgang til. Frå folkeregisteret vil vi hente data om kjønn og alder. Frå kommunane har vi fått informasjon om partitilknytning, medlemskap i formannskap, ordførar- og varaordførarposter, valperiodar i kommunestyret og om du ble gjevvalt i sist kommunestyreval. Data om din yrkesstatus og arbeidssteds nærings- og sektortilknytning er henta frå NAV sitt Aa-register. Vi vil også nytte opplysningar om din utdanning som SSB årlig hentar inn frå skuler, fylker og Lånekassa.

Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje at opplysningane du har gitt blir sletta utan å gi nokon grunn. For at vi skal få pålitelege resultat er vi avhengig av at dei som er trekt ut deltar. Vi kan ikkje erstatte deg med en annen og alle svar er like viktige. Innan 2012 vil SSB fjerne alle namn og adresser og leggje til rette datamaterialet slik at det ikkje vil være mogleg å identifisere kva den enkelte har svart.

Svarfristen er **28. mars** og du kan returnere skjema i vedlagt svarkonvolutt.

Har du spørsmål om undersøkinga kan du ta kontakt med Mathias Revold i SSB på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan bli kontakta på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Med vennleg helsing

Hans Henrik Scheel
administrerande direktør

Øyvin Kleven
seksjonssjef

Vedlegg 3: Følg brev sendt til rådmenn

Til oppgavegiver

Kongsvinger, 04.03.2011

Saksbehandler: Mathias Killengreen Revold

Seksjon for planlegging og brukertesting

Utviklingen i Kommune-Norge

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører på oppdrag fra Handelshøyskolen BI en undersøkelse om politiske forhold og utvikling i norske kommuner. Undersøkelsen er betalt av Kommunal- og regionaldepartementet og BI. Til undersøkelsen har vi trukket et utvalg av administrasjonssjefer i norske kommuner. Hvis personen dette brevet er adressert til ikke lenger er administrasjonssjef, ber vi om at brevet videresendes til den som nå har stillingen.

Det tar 10-15 minutter å svare på spørsmålene. Vi vil spørre om ditt syn på politiske forhold i kommunen der du er administrasjonssjef, og ditt syn på noen av tjenestene kommunen tilbyr.

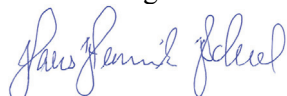
Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har lovpålagt taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres i samsvar med statistikkloven og personopplysningsloven, og SSB har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. Forskere ved BI vil få tilgang til aidentifiserte data og andre forskere vil kun få tilgang til anonyme data. Det vil ikke være mulig å spore hva den enkelte respondent har svart i publisering basert på undersøkelsen. For å gjøre skjemaet kortere og øke utbyttet av svarene henter vi også inn opplysninger om deg fra registre SSB har tilgang til. Fra folkeregisteret vil vi hente data om kjønn og alder. I tillegg vil vi benytte opplysninger om din utdanning som SSB årlig henter inn fra skoler, fylker og Lånekassen.

Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve at opplysningene du har gitt blir slettet, uten å oppgi noen grunn. For at vi skal få pålitelige resultater er vi allikevel avhengig av at de som er trukket ut deltar. Vi kan ikke erstatte deg med en annen og alle svar er like viktige. Innen 2012 vil SSB fjerne alle navn og adresser og tilrettelegge datamaterialet slik at det ikke vil være mulig å identifisere hva den enkelte har svart.

Svarfristen er **28. mars** og du kan returnere skjema i vedlagt svarkonvolutt.

Har du spørsmål om undersøkelsen kan du ta kontakt med Mathias Revold i SSB på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan kontaktes på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Med vennlig hilsen

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør

Øyvind Kleven
seksjonssjef

Kongsvinger, 04.03.2011

Saksbehandlar: Mathias Killengreen Revold

Seksjon for planlegging og brukertesting

Utviklinga i Kommune-Noreg

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører på oppdrag frå Handelshøyskolen BI ei undersøking om politiske forhold og utvikling i norske kommunar. Undersøkinga er betalt av Kommunal- og regionaldepartementet og BI. Til undersøkinga har vi trekt et utval av administrasjonssjefar i norske kommunar. Om personen dette brevet er adressert til ikkje lenger er administrasjonssjef, ber vi om at brevet vidaresendes til den som nå har stillinga.

Det tar 10-15 minuttar å svare på spørsmåla. Vi vil spørje om ditt syn på politiske forhold i kommunen der du er administrasjonssjef, og ditt syn på noen av tenestene kommunen tilbyr.

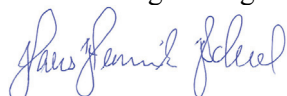
Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har lovpålagt teieplikt. Undersøkinga gjennomføres i samsvar med statistikklova og personopplysningslova, og SSB har utnemnt eige personvernombod godkjent av Datatilsynet. Forskarar ved BI vil få tilgang til aidentifiserte data og andre forskarar vil berre få tilgang til anonyme data. Det vil ikkje være mogleg å spore kva den enkelte respondent har svart i publisering basert på undersøkinga. For å gjøre skjemaet kortare og auke utbyttet av svara hentar vi også inn opplysningar om deg frå register SSB har tilgang til. Frå folkeregisteret vil vi hente data om kjønn og alder. I tillegg vil vi nytte opplysningar om din utdanning som SSB årlig hentar inn frå skuler, fylker og Lånekassa.

Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg frå undersøkinga og krevje at opplysningane du har gitt blir sletta utan å gi nokon grunn. For at vi skal få pålitelege resultat er vi avhengig av at de som er trekt ut deltar. Vi kan ikkje erstatte deg med en annen og alle svar er like viktige. Innan 2012 vil SSB fjerne alle namn og adresser og leggje til rette datamaterialet slik at det ikkje vil være mogleg å identifisere kva den enkelte har svart.

Svarfristen er **28. mars** og du kan returnere skjema i vedlagt svarkonvolutt.

Har du spørsmål om undersøkinga kan du ta kontakt med Mathias Revold i SSB på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan bli kontakta på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Med vennleg helsing

Hans Henrik Scheel
administrerande direktør

Øyvind Kleven
seksjonssjef

Vedlegg 4: Påminningskort sendt til lokalpolitikere og rådmenn

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Utviklingen i kommune-Norge

Takk for hjelpen!

Vi vil gjerne takke alle som har svart på skjemaet om utviklingen i kommune-Norge.

Dersom du ennå ikke har hatt anledning til å svare, vil vi være veldig takknemlige hvis du kan fylle ut skjemaet og sende det inn så snart som mulig. Det er frivillig å delta, men skal vi få gode resultater er det viktig at så mange som mulig svarer.

Dersom du har spørsmål til utfyllingen kan du ringe **62 88 56 26** eller sende e-post til **rmk@ssb.no**

Vennlig hilsen

Mathias K. Revold
førstekonsulent

Utviklinga i kommune-Noreg

Takk for hjelpa!

Vi vil gjerne takke alle som har svart på skjemaet om utviklinga i kommune-Noreg.

Om du til no ikkje har hatt høve til å svare, vil vi vere svært takksame om du kan fylle ut skjemaet og sende det inn så snart som mogleg. Det er frivillig å delta, men skal vi få gode resultat er det viktig at så mange som mogleg svarar.

Om du har spørsmål til utfyllinga kan du ringje **62 88 56 26** eller sende e-post til **rmk@ssb.no**

Vennleg helsing

Mathias K. Revold
førstekonsulent

Vedlegg 5: Følg brev puring sendt til lokalpolitikere

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Til oppgavegiver

Kongsvinger, 27.04.2011
Saksbehandlar: Mathias Killengreen Revold
Seksjon for planlegging og brukertesting

Utviklingen i Kommune-Norge

Du har tidligere blitt kontaktet i forbindelse med en undersøkelse blant kommunepolitikere som Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører for Handelshøyskolen BI. Til nå har vi fått inn mange svar, men vi vil også svært gjerne ha svar fra deg.

Dersom du ennå ikke har rukket å fylle ut skjemaet, vil vi sette stor pris på om du tar deg tid til å fylle det ut **innen 15. mai**. Har du sendt inn skjemaet i løpet av de siste dagene takker vi for ditt bidrag og ber vi deg se bort fra denne påminnelsen.

Tidligere rapporter har vært viktige for å kartlegge tilstanden i kommunene og har blant annet blitt brukt av Kommunal- og regionsdepartementet. Ditt svar er derfor viktig for at vi skal få et så riktig bilde av tilstanden som mulig. Vi kan ikke erstatte deg med en annen.

Som vi har nevnt tidligere har alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå taushetsplikt. Undersøkelsen er underlagt Datatilsynets regler for behandling av persondata, og BI vil få aidentifiserte data. Andre forskere vil kun få anonyme data.

Har du spørsmål om undersøkelsen kan du ta kontakt med Mathias Revold i SSB på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan kontaktes på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Med vennlig hilsen

Mathias Killengreen Revold
førstekonsulent

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Kongsvinger, 27.04.2011

Saksbehandlar: Mathias Killengreen Revold

Seksjon for planlegging og brukartesting

Utviklingen i Kommune-Norge

Du har tidligare blitt kontakta i forbindelse med ei undersøking av kommunepolitikare som Statistisk Sentralbyrå (SSB) gjennomfører for Handelshøyskolen BI. Til nå har vi fått inn mange svar, men vi vil også svært gjerne ha svar frå deg.

Dersom du ennå ikkje har rokke å fylle ut skjemaet, vil vi sette stor pris på om du tar deg tid til å fylle det ut **før 15. mai**. Har du sendt inn skjemaet i løpet av dei siste dagane takkar vi for deltakinga og ber vi deg sjå bort frå denne påminninga.

Tidligere rapporter har vore viktige for å kartleggje tilstanden i kommunane og har blant anna blitt brukt av Kommunal- og regionsdepartementet. Ditt svar er derfor viktig for at vi skal få et så riktig bilde av tilstanden som mulig. Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan.

Alle som arbeidar i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Undersøkinga er underlagt Datatilsynets regler for behandling av persondata, og BI vil få avidentifiserte data. Andre forskarar vil berre få anonyme data.

Har du spørsmål om undersøkinga kan du kontakte Mathias Revold i SSB på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan bli kontakta på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Med vennleg helsing

Mathias Killengreen Revold
førstekonsulent

Vedlegg 6: Følg brev puring sendt til rådmenn

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Kongsvinger, 27.04.2011
Saksbehandlar: Mathias Killengreen Revold
Seksjon for planlegging og brukertesting

Utviklingen i Kommune-Norge

Du har tidligere blitt kontaktet i forbindelse med en undersøkelse blant administrasjonssjefer som Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører for Handelshøyskolen BI. Til nå har vi fått inn mange svar, men vi vil også svært gjerne ha svar fra deg.

Dersom du ennå ikke har rukket å fylle ut skjemaet, vil vi sette stor pris på om du tar deg tid til å fylle det ut **innen 15. mai**. Har du sendt inn skjemaet i løpet av de siste dagene takker vi for ditt bidrag og ber vi deg se bort fra denne påminnelsen.

Tidligere rapporter har vært viktige for å kartlegge tilstanden i kommunene og har blant annet blitt brukt av Kommunal- og regionsdepartementet. Ditt svar er derfor viktig for at vi skal få et så riktig bilde av tilstanden som mulig. Vi kan ikke erstatte deg med en annen.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå taushetsplikt. Undersøkelsen er underlagt Datatilsynets regler for behandling av persondata, og BI vil få aidentifiserte data. Andre forskere vil kun få anonyme data.

Har du spørsmål om undersøkelsen kan du ta kontakt med Mathias Revold i SSB på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan kontaktes på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Med vennlig hilsen

Mathias Killengreen Revold
førstekonsulent

Kongsvinger, 27.04.2011
Saksbehandlar: Mathias Killengreen Revold
Seksjon for planlegging og brukartesting

Utviklingen i Kommune-Norge

Du har tidligare blitt kontakta i forbindelse med ei undersøking blant administrasjonssjefar som Statistisk Sentralbyrå (SSB) gjennomfører for Handelshøyskolen BI. Til nå har vi fått inn mange svar, men vi vil også svært gjerne ha svar frå deg.

Dersom du ennå ikkje har rokke å fylle ut skjemaet, vil vi sette stor pris på om du tar deg tid til å fylle det ut **før 15. mai**. Har du sendt inn skjemaet i løpet av dei siste dagane takkar vi for deltakinga og ber vi deg sjå bort frå denne påminninga.

Tidligere rapporter har vore viktige for å kartleggje tilstanden i kommunane og har blant anna blitt brukt av Kommunal- og regionsdepartementet. Ditt svar er derfor viktig for at vi skal få et så riktig bilde av tilstanden som mulig. Vi kan ikkje erstatte deg med ein annen.

Alle som arbeidar i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Undersøkinga er underlagt Datatilsynets regler for behandling av persondata, og BI vil få avidentifiserte data. Andre forskarar vil berre få anonyme data.

Har du spørsmål om undersøkinga kan du kontakte Mathias Revold i SSB på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan bli kontakta på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Med vennleg helsing

Mathias Killengreen Revold
førstekonsulent

Vedlegg 7: Spørreskjema lokalpolitikere

Utviklingen i kommune-Norge

- Stadig økende krav og knappere økonomiske rammer

Mange kommuner opplever stadig økende krav til de tjenestene som ytes til befolkningen. Staten hevder at en sterkere styring er nødvendig for sikre kvaliteten på tjenestene, mens i kommunene sies det at dette kan svekke det lokale selvstyret. Vi er interessert i hva denne situasjonen har å si for måten kommunen drives og ledes på. Vi vil derfor gjerne høre hva du har å si om organiseringen av politikken og enkelte tjenester i din kommune.

De opplysningene du og de øvrige folkevalgte gir er viktige i den videre debatten om kommunesektorens utvikling. Ambisjonen er å følge utviklingen over tid og dermed å følge opp denne undersøkelsen hvert fjerde år i tiden framover (mulighetene for det vil være avhengig av fremtidig finansiering). Handelshøyskolen BI har tidligere gjennomført fire slike undersøkelser (for valgperiodene 1991-1995, 1995-1999, 1999-2003 og 2003-2007).

Hvis du ønsker å utdype kan du legge ved kommentarer på eget ark. Dersom du av ulike grunner ikke lenger sitter i det aktuelle kommunestyret (f.eks. dersom du har fritak), trenger du ikke fylle ut skjemaet, men det er fint om du kan gi oss beskjed slik at vi ikke trenger å sende deg påminnelse.

Har du spørsmål om undersøkelsen kan du ta kontakt med Mathias Revold på SSB. Han kan kontaktes på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan kontaktes på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Vi ber om at du svarer så raskt som mulig, og senest innen svarfristen. Vennligst bruk vedlagte svarkonvolutt, som er ferdig frankert.

På forhånd, tusen takk for hjelpen!

Økonomiske prioriteringer og politiske saker i kommunen

1 Hvor mye kommunene kan bevilge til forskjellige formål, avhenger for en stor del av skatteinntektene. For å få et bedre tilbud på de områdene hvor du *synes det trengs mest*, kunne du tenke deg at kommunen økte skattenivået slik at en gjennomsnittsinbygger betaler 1 000 kroner mer i skatt hvert år? Sett ett kryss.

- Ja
 Nei
 Vet ikke

2 Hva er ditt syn på kommunens bruk av eiendomsskatt? Sett kun ett kryss pr. linje.

Er det eiendomsskatt i din kommune?		Fjernes	Reduseres	Beholdes på samme nivå som nå	Økes til et høyere nivå enn i dag
☐ Ja	→ Mener du at eiendomsskatten bør:	☐	☐	☐	☐
☐ Nei	→ Mener du at det bør innføres eiendomsskatt i kommunen?	☐ Ja	☐ Nei		

3 I hvilken grad mener du kommunen bør øke eller redusere gebyrnivået på følgende områder? Sett ett kryss pr. linje.

	Bør reduseres	Bør beholdes på samme nivå som i dag	Bør økes
Barnehager.....	☐	☐	☐
Skolefritidsordning.....	☐	☐	☐
Eldreomsorg.....	☐	☐	☐
Vann.....	☐	☐	☐
Avløp.....	☐	☐	☐
Renovasjon.....	☐	☐	☐
Byggesaksbehandling.....	☐	☐	☐

4

Vi er interessert i hvordan du personlig mener kommunen bør disponere sine ressurser i årsbudsjettet for 2011 sammenliknet med situasjonen i 2010. Nedenfor har vi listet opp en rekke kommunale utgiftsområder. Bør kommunen bruke (1) *mye mindre økonomiske ressurser* (dvs. reduksjoner på 5% eller mer), (2) *noe mindre økonomiske ressurser* (dvs. reduksjoner på 1–5%), (3) *tilsvarende ressurser som i 2010*, (4) *noe mer økonomiske ressurser* (dvs. økninger på 1–5%) eller (5) *mye mer økonomiske ressurser* (dvs. økninger på 5% eller mer) på de følgende områdene i 2011? Husk at økninger et sted som regel må motsvares av reduksjoner andre steder. Sett ett kryss pr. linje.

	Mye mindre	Noe mindre	Som i 2010	Noe mer	Mye mer
Politiske styrings- og kontrollorganer.....	☐	☐	☐	☐	☐
Administrasjon.....	☐	☐	☐	☐	☐
Grunnskole.....	☐	☐	☐	☐	☐
Barnehager og -parker.....	☐	☐	☐	☐	☐
Skolefritidstilbud.....	☐	☐	☐	☐	☐
Voksenopplæring.....	☐	☐	☐	☐	☐
Musikk og kulturskoler.....	☐	☐	☐	☐	☐
Forebyggende arbeid, helse- og sosial.....	☐	☐	☐	☐	☐
Aktivisering eldre og funksjonshemmede.....	☐	☐	☐	☐	☐
Diagnose, behandling og rehabilitering - kommunehelsetjenesten.....	☐	☐	☐	☐	☐
Råd, veiledning og sosialt og sosialt forebyggende arbeid.....	☐	☐	☐	☐	☐
Økonomisk sosialhjelp.....	☐	☐	☐	☐	☐
Tilbud til personer med rusproblemer.....	☐	☐	☐	☐	☐
Barneverntjeneste og -tiltak.....	☐	☐	☐	☐	☐
Pleie, omsorg og hjelp i institusjon.....	☐	☐	☐	☐	☐
Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet.....	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunalt disponerte boliger.....	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunale sysselsettingstiltak.....	☐	☐	☐	☐	☐
Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak.....	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunal næringsvirksomhet/ tilrettelegging og bistand for næringslivet.....	☐	☐	☐	☐	☐
Samferdsel, transporttiltak, veier.....	☐	☐	☐	☐	☐
Tekniske formål (vann, avløp, renovasjon).....	☐	☐	☐	☐	☐
Naturforvaltning og friluftsliv.....	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturformål (bibliotek, kino, museer, kunstformidling, idrett etc.).....	☐	☐	☐	☐	☐
Kirke- og andre religiøse formål.....	☐	☐	☐	☐	☐

5 Dersom din kommune skulle øke ressursinnsatsen i grunnskolen, hvordan ville du da benyttet de økte midlene som ble stilt til rådighet? Sett ett kryss pr. linje.

	Ingen økning	Liten økning	Nokså stor økning	Stor økning
Læremidler	☐	☐	☐	☐
Rammetimetall.....	☐	☐	☐	☐
Skolestruktur.....	☐	☐	☐	☐

6 Dersom din kommune skulle redusere ressursinnsatsen i grunnskolen, hvordan ville du da fordele reduksjonen?

Sett ett kryss pr. linje.

	Ingen reduksjon	Liten reduksjon	Nokså stor reduksjon	Stor reduksjon
Læremidler	☐	☐	☐	☐
Rammetimetall.....	☐	☐	☐	☐
Skolestruktur.....	☐	☐	☐	☐

7 I politikk snakker man ofte om “venstresiden” og “høyresiden”. Nedenfor er en skala der 0 representerer de som står helt til venstre politisk, og 10 representerer de som står helt til høyre politisk. Hvordan vil du plassere deg selv på en slik skala? Kryss av på en skala fra 0 (helt til venstre) til 10 (helt til høyre).

Venstre											Høyre
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

8 Mener du at din kommune bør slås sammen med en eller flere av nabokommunene? Sett ett kryss

Ja

Nei

Politiske forhold i kommunen

9 Hvilke arbeidsoppgaver mener du at en politiker i kommunen bør legge mest vekt på? Kryss av på en skala fra 1 (lite viktig oppgave) til 5 (svært viktig oppgave).

	Lite viktig		Svært viktig		
	1	2	3	4	5
Ta opp saker som gjelder egen bygd/grend/bydel.....	☐	☐	☐	☐	☐
Være idéskaper og formidle nye idéer om måter å løse oppgavene på.....	☐	☐	☐	☐	☐
Ta initiativ i forhold til nye oppgaver/prosjekt i kommunen.....	☐	☐	☐	☐	☐
Bidra til samarbeid på tvers av partigrenser.....	☐	☐	☐	☐	☐
Utforme overordnede mål og prioriteringer for kommunens virksomhet.....	☐	☐	☐	☐	☐
Ta opp saker der enkeltpersoner har problemer med å nå frem overfor kommunen.....	☐	☐	☐	☐	☐
Skaffe ressurser til kommunen fra eksterne kilder.....	☐	☐	☐	☐	☐
Opptre samlende i politiske organ.....	☐	☐	☐	☐	☐
Sørge for god økonomistyring og effektiv ressursbruk.....	☐	☐	☐	☐	☐
Fremme eksperters eller faggruppers syn på en sak.....	☐	☐	☐	☐	☐
Bidra til samarbeid mellom kommunen og andre om å løse oppgaver.....	☐	☐	☐	☐	☐
Se til at administrasjonen iverksetter vedtatte oppgaver.....	☐	☐	☐	☐	☐
Arbeide for å styrke en kommunal sektor/en bestemt kommunal oppgave.....	☐	☐	☐	☐	☐
Skape oppslutning om sine politiske visjoner og mål.....	☐	☐	☐	☐	☐
Bidra til å løse konflikter innen kommunen eller mellom kommunen og innbyggerne.....	☐	☐	☐	☐	☐
Omorganisere og effektivisere kommunens virksomhet.....	☐	☐	☐	☐	☐

10 Hvor lett eller vanskelig mener du selv det har vært å få gjennomslag for dine initiativer i følgende organer: Sett ett kryss pr. linje.

	Meget lett	Lett	Vanskelig	Meget vanskelig
Partigruppa.....	☐	☐	☐	☐
Drifts- eller institusjonsstyre.....	☐	☐	☐	☐
Hovedutvalg/sektorutvalg.....	☐	☐	☐	☐
Formannskapet.....	☐	☐	☐	☐
Kommunestyret.....	☐	☐	☐	☐

11 Hvor fri eller bundet er din stemmegivning av partiets program og partigruppens vedtak i budsjettsaker?
Sett ett kryss.

- Partiprogram og gruppevedtak er oftest bindende for mine budsjettvoteringer
- Partiprogram og gruppevedtak gir meg stor frihet til å stemme i budsjettsaker

Til slutt vil vi be om noen bakgrunnsopplysninger for den videre analysen

12 Er du i perioden 2007-2011 medlem av hovedutvalg, sektorstyre eller annet fast, overordnet utvalg eller komite?

- Ja → ... angi enten det tjenesteområdet som beskriver komitéen/utvalgets arbeid best.
Sett flere kryss om nødvendig.

Nei

- Helse- og sosial
- Skole/utdanning/oppvekst/barnehage
- Teknisk (evt. bygningsråd)
- Kultur
- Miljø
- Næring/tiltak
- Landbruk

... eller angi det funksjonen som beskriver komitéen/utvalgets arbeid best.
Sett flere kryss om nødvendig.

- Driftsoppgaver (f.eks. er undervisning, helse- og sosial og omsorg organisert sammen)
- Utviklingsoppgaver (f.eks. er kultur, næring og miljø organisert sammen)
- Forvaltningsoppgaver (f. eks. med ansvar for plan- og finanssaker)

13 Var du i *forrige* periode (2003-2007) medlem av hovedutvalg, sektorstyre eller annet fast, overordnet utvalg eller komite?

- Ja → ... angi enten det tjenesteområdet som beskriver komitéen/utvalgets arbeid best.
Sett flere kryss om nødvendig.

Nei

- Helse- og sosial
- Skole/utdanning/oppvekst/barnehage
- Teknisk (evt. bygningsråd)
- Kultur
- Miljø
- Næring/tiltak
- Landbruk

... eller angi det funksjonen som beskriver komitéen/utvalgets arbeid best.
Sett flere kryss om nødvendig.

- Driftsoppgaver (f.eks. er undervisning, helse- og sosial og omsorg organisert sammen)
- Utviklingsoppgaver (f.eks. er kultur, næring og miljø organisert sammen)
- Forvaltningsoppgaver (f. eks. med ansvar for plan- og finanssaker)

14 Er du i perioden 2007-2011 leder eller medlem av ulike typer styrer i kommunale virksomheter innenfor de følgende sektorene/tjenesteområdene, eller er du ikke medlem? Sett kun ett kryss pr. linje.

a Undervisning (f.eks. skoler, barnehager)

☐ Leder	}	→	Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem				☐ Interkommunalt samarbeidstiltak eller interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem				☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
				☐ Stiftelse

b Helse og sosial (f.eks. sykehjem)

☐ Leder	}	→	Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem				☐ Interkommunalt samarbeidstiltak eller interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem				☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
				☐ Stiftelse

c Kultur (f.eks. museum)

☐ Leder	}	→	Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem				☐ Interkommunalt samarbeidstiltak eller interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem				☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
				☐ Stiftelse

d Teknisk sektor (f.eks. e-verk)

☐ Leder	}	→	Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem				☐ Interkommunalt samarbeidstiltak eller interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem				☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
				☐ Stiftelse

e Samferdsel (f.eks. trafikkselskap)

☐ Leder	}	→	Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem				☐ Interkommunalt samarbeidstiltak eller interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem				☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
				☐ Stiftelse

f Næring og sysselsetting (f.eks. næringsbygg)

☐ Leder	}	→	Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem				☐ Interkommunalt samarbeidstiltak eller interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem				☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
				☐ Stiftelse

15 Hvilken godtgjørelse mottar du som kommunepolitiker og eventuelt som medlem av kommunale styrer? Vennligst angi det samlede årlige beløpet du har mottatt på disse områdene. Sett ett kryss pr. linje.

Lønn fra kommunen for å drive med kommunal politikk (utover vanlig møtegodtgjørelse)

Ikke aktuelt, har ikke hatt lønn fra kommunen

Under 50 000 kroner

50 000 - 99 999 kroner

100 000-199 999 kroner

200 000-499 999 kroner

500 000 kroner eller mer

Honorarer fra styreverv i hel- eller deleide kommunale virksomheter

Ikke aktuelt, har ikke mottatt styrehonorar

Under 50 000 kroner

50 000 - 99 999 kroner

100 000-199 999 kroner

200 000-499 999 kroner

500 000 kroner eller mer

16 Har du tidligere hatt, eller har du i inneværende kommunestyreperiode, medlemskap eller tillitsverv i en fag- eller yrkesorganisasjon? Sett ett kryss pr. linje.

Tidligere

Ja, tillitsverv

Ja, medlem

Nei

Inneværende periode

17 Hvor lenge har du vært medlem av det partiet du nå representerer? Sett ett kryss.

0-4 år

5-10 år

Mer enn 10 år

Er ikke medlem av noe politisk parti

18 Hvilken stilling har du i partigruppen? Sett ett kryss.

Leder av partigruppen

Nestleder av partigruppen

Vanlig medlem av partigruppen

19 Tar du sannsynligvis eller sannsynligvis ikke gjenvalg som kommunestyrerepresentant? Sett ett kryss.

Sannsynligvis

Sannsynligvis ikke

Vet ikke

Tusen takk for hjelpen.
Vennligst returner skjemaet i vedlagte svarkonvolutt.

Vedlegg 8: Spørreskjema administrasjonssjefer

Utviklingen i kommune-Norge

- Stadig økende krav og knappere økonomiske rammer

Mange kommuner opplever stadig økende krav til de tjenestene som ytes til befolkningen. Staten hevder at en sterkere styring er nødvendig for sikre kvaliteten på tjenestene, mens i kommunene sies det at dette kan svekke det lokale selvstyret. Vi er interessert i hva denne situasjonen har å si for måten kommunen drives og ledes på. Vi vil derfor gjerne høre hva du har å si om organiseringen av politikken og enkelte tjenester i din kommune.

De opplysningene du gir er viktige i den videre debatten om kommunesektorens utvikling. Ambisjonen er å følge utviklingen over tid og dermed å følge opp denne undersøkelsen hvert fjerde år i tiden framover (mulighetene for det vil være avhengig av fremtidig finansiering). Handelshøyskolen BI har tidligere gjennomført to slike undersøkelser (1998 og 2003) og fire lignende undersøkelser blant kommunestyrerepresentanter i et utvalg av 120 kommuner (for valgperiodene 1991-1995, 1995-1999, 1999-2003 og 2003-2007).

Hvis du ønsker å utdype kan du legge ved kommentarer på eget ark.

Har du spørsmål om undersøkelsen kan du ta kontakt med Mathias Revold på SSB. Han kan kontaktes på e-post: rmk@ssb.no eller tlf: 62 88 56 26. Lars Chr. Monkerud på BI kan kontaktes på e-post: lars.monkerud@bi.no eller tlf: 464 10 589.

Vi ber om at du svarer så raskt som mulig, og senest innen svarfristen. Vennligst bruk vedlagte svarkonvolutt, som er ferdig frankert.

På forhånd, tusen takk for hjelpen!

Kommunesammenslåinger

1 Mener du at din kommune bør slå sammen med en eller flere av nabokommunene? Sett ett kryss.

- Ja → Gå til **3**
- Nei

2 Hvorfor mener du at din kommune ikke bør slå sammen med en eller flere av nabokommunene? Sett kryss ved den årsaken som er viktigst for deg. Sett kun ett kryss.

- Befolkningens demokratiske deltakelse og mulighet for å påvirke vil bli for liten
- Stordriftsfordelene vil ikke gi stor nok økonomisk gevinst
- Utfordringene kan løses bedre gjennom interkommunalt samarbeid
- Det vil i for stor grad gå ut over mulighetene til å tilpasse tjenestene i forhold til brukernes behov
- Det vil gå for mye ut over folks lokale tilhørighet
- Andre årsaker, hvilke(n)?

Bruk av eiendomsskatt, avgifter og gebyrer

3 Hva er ditt syn på kommunens bruk av eiendomsskatt? Sett kun ett kryss pr. linje.

Er det eiendomsskatt i din kommune?		Fjernes	Reduseres	Beholdes på samme nivå som nå	Økes til et høyere nivå enn i dag
☐ Ja	→ Mener du at eiendomsskatten bør:	☐	☐	☐	☐
☐ Nei	→ Mener du at det bør innføres eiendomsskatt i kommunen?	Ja ☐	Nei ☐		

4 Mener du at gebyrnivået bør økes eller reduseres på følgende områder? Sett ett kryss pr. linje.

	Bør reduseres	Bør beholdes på samme nivå som i dag	Bør økes
Barnehager	☐	☐	☐
Skolefritidsordning	☐	☐	☐
Eldreomsorg	☐	☐	☐
Vann	☐	☐	☐
Avløp	☐	☐	☐
Renovasjon	☐	☐	☐
Byggesaksbehandling	☐	☐	☐

Rollen som leder, og forholdet mellom politikk og administrasjon

- 5** Som administrasjonssjef må du nødvendigvis prioritere og ta en del beslutninger. Vi ber deg ta stilling til hvor stor vekt du, i ditt daglige virke, legger på hver av de oppgavene som er listet opp nedenfor. **Kryss av på skalaen fra 1 (er av veldig liten eller ingen viktighet) til 5 (er av meget stor viktighet).** Sett ett kryss pr linje.

	Veldig liten eller ingen viktighet	Liten viktighet	Moderat viktighet	Stor viktighet	Meget stor viktighet
	1	2	3	4	5
Løse mellommenneskelige problemer og konflikter	☐	☐	☐	☐	☐
Stimulere til samarbeid mellom fagenheter	☐	☐	☐	☐	☐
Formulere idéer og visjoner	☐	☐	☐	☐	☐
Rettlede underordnede i daglig saksbehandling	☐	☐	☐	☐	☐
Inspirere og legge til rette for prosjekter i lokalsamfunnet	☐	☐	☐	☐	☐
Være informert om ansattes synspunkter	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle og implementere nye rutiner og arbeidsmetoder	☐	☐	☐	☐	☐
Håndtere økonomiske saker, regnskaps- og budsjettkontroll	☐	☐	☐	☐	☐
Forsikre at lover og regler blir etterfulgt	☐	☐	☐	☐	☐
Gi ordfører juridiske, økonomiske og andre typer faglige råd	☐	☐	☐	☐	☐
Gi ordfører politiske råd	☐	☐	☐	☐	☐
Være informert om innbyggernes synspunkter	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle og iverksetter normer for samhandlingen mellom politikk og administrasjon	☐	☐	☐	☐	☐
Påvirke beslutningsprosesser for å sikre at fornuftige og effektive løsninger blir valgt	☐	☐	☐	☐	☐
Skaffe ressurser fra eksterne private kilder, som fond, investorer eller givere	☐	☐	☐	☐	☐
Sørge for effektiv ressursutnyttelse	☐	☐	☐	☐	☐

6 Det er mange hensyn å ta når man som leder skal treffe beslutninger og prioritere tidsbruken. I hvor stor grad opplever du at du tar eller kan ta hensyn til følgende i ditt daglige arbeide som leder?

Sett ett kryss pr linje.

	Ikke i det hele tatt	I mindre grad	I ganske stor grad	I meget stor grad	Kan ikke svare
Tillitsvalgte og fagforeninger	☐	☐	☐	☐	☐
Kunder / brukere / publikum	☐	☐	☐	☐	☐
Formelle arbeidsinstrukser og prosedyrer	☐	☐	☐	☐	☐
Ditt personlige omdømme i media	☐	☐	☐	☐	☐
Hendelser i det politiske miljøet	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomhetens økonomiske situasjon	☐	☐	☐	☐	☐

7 Nedenfor følger en del påstander om hvordan man kan få tilbakemeldinger på hvor godt man gjør jobben sin. Hvor godt synes du disse påstandene stemmer når det gjelder tilbakemeldinger du får?

Sett ett kryss pr linje.

	Stemmer meget godt	Stemmer ganske godt	Stemmer litt	Stemmer ikke	Kan ikke svare
Når jeg lykkes godt i jobben min, blir dette verdsatt av mine overordnede (politikerne)	☐	☐	☐	☐	☐
I kommunen gleder vi oss åpenlyst over hverandres suksesser	☐	☐	☐	☐	☐
Når jeg ikke lykkes med noe i jobben tar mine overordnede (politikerne) initiativ til å ta tak i problemene	☐	☐	☐	☐	☐
Hvis jeg lykkes godt i jobben kan det bidra til å gi meg bedre betalt	☐	☐	☐	☐	☐
Dersom jeg ikke møter mine overordnedes (politikernes) forventninger risikerer jeg ganske raskt å bli satt på sidelinjen – i verste fall å miste jobben	☐	☐	☐	☐	☐
Hvorvidt jeg lykkes i jobben har stor betydning for mine framtidige karrieremuligheter	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg og andre ledere samles jevnlig for å utveksle erfaringer	☐	☐	☐	☐	☐
Mine underordnede gir meg ofte tilbakemeldinger på hvordan jeg fungerer som leder	☐	☐	☐	☐	☐
Det som faktisk belønnes her i kommunen samsvarer med det som er offisiell politikk	☐	☐	☐	☐	☐

8 I hvilket år ble gjeldende kommunale politiske målsettinger for skolen vedtatt?

9 I hvilken grad beskriver følgende stikkord kommunens politiske målsettinger for skolen? Angi på en skala fra 1 til 5

	I liten grad			I stor grad	
	1	2	3	4	5
Tilpasset opplæring	☐	☐	☐	☐	☐
Kultur for læring	☐	☐	☐	☐	☐
Inkluderende skole	☐	☐	☐	☐	☐
Grunnleggende ferdigheter	☐	☐	☐	☐	☐
Læringstrykk	☐	☐	☐	☐	☐
Elevprestasjoner	☐	☐	☐	☐	☐
Ansvars plassering	☐	☐	☐	☐	☐

10 Karakteriser organisasjonsmodellen i din kommune ved å krysse av for ett av alternativene nedenfor

- To nivå uten egen skolefaglig avdeling
- To nivå med egen skolefaglig avdeling
- Tre nivå
- Annet

11 Hvor fritt står grunnskolene i din kommune til å bestemme følgende innenfor budsjettammen? Angi på en skala fra 1 til 5

	I liten grad				I stor grad
	1	2	3	4	5
Antall lærerårsverk totalt	☐	☐	☐	☐	☐
Antall assistentårsverk totalt	☐	☐	☐	☐	☐
Antall årsverk benyttet til spesialundervisning totalt	☐	☐	☐	☐	☐
Fordeling av midler mellom driftsutgifter og lønnskostnader	☐	☐	☐	☐	☐
Fordeling av midler til bygg og anlegg	☐	☐	☐	☐	☐
Fordeling av midler til ledelsesfunksjoner	☐	☐	☐	☐	☐
Fordeling av midler til kompetansehevingstiltak	☐	☐	☐	☐	☐

12 Forsøk å angi graden av innflytelse den enkelte rektor i din kommune har over skolefaglige forhold på sin skole. Angi på en skala fra 1 til 5

	I liten grad				I stor grad
	1	2	3	4	5
Organisering (for eksempel størrelse på grupper eller klasser)	☐	☐	☐	☐	☐
Undervisningsmetoder	☐	☐	☐	☐	☐
Lære- og fagplaner	☐	☐	☐	☐	☐
Satsingsområder	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklingsarbeid	☐	☐	☐	☐	☐
Pedagogisk arbeid	☐	☐	☐	☐	☐
Faglig oppdateringstiltak for lærere	☐	☐	☐	☐	☐

13 Er det inngått lederavtale med avklarte resultatmål for utvikling av de enkelte grunnskolene i kommunen?

- Ja, med alle skoler
- Ja, med noen skoler
- Nei → Gå til **15**

14 I hvor stor grad legger inngåtte lederavtaler konkrete føringer på den reelle beslutningsmyndigheten til rektorene? Angi på en skala fra 1 til 5

I liten grad				I stor grad
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Bakgrunnsopplysninger

15 Hvor lenge har du vært ansatt i kommunen?

 År

16 Hvor lenge har du vært ansatt som administrasjonssjef i kommunen?

 År

17 Hvor lang erfaring har du som administrasjonssjef fra andre kommuner?

 År Har ikke vært administrasjonssjef i annen kommune

18 Kom du til din nåværende stilling fra:

- Utdanning
- Annen avdeling/kontor i kommunen (utenom bydelsadministrasjon)
- Bydelsadministrasjon/distriktsadministrasjon
- Annen kommune
- Fylkeskommune
- Statlig virksomhet
- Privat/halvoffentlig bedrift
- Organisasjon (i arbeids- og næringsliv eller annen frivillig organisasjon)
- Annet, vennligst spesifiser:

19 Når du ser for deg din fremtidige yrkeskarriere, vurderer du det som sannsynlig eller ikke sannsynlig at du om 2 år innehar din nåværende stilling?

- Sannsynlig
- Ikke sannsynlig
- Vet ikke

Tusen takk for hjelpen.
Vennligst returner skjemaet i vedlagt svarkonvolutt.

⊥

⊥

⊥

⊥

⊥

Figurregister

Figur 1. Antall svar (lokalpolitikerundersøkelsen i høyre verdiakse og rådmannsundersøkelsen i venstre verdiakse)	7
Figur 2: Svarprosent	8

Tabellregister

Tabell 1. Nøkkeltall	6
Tabell 2. Antall svar og svarprosent i de forskjellige gruppene i lokalpolitikerundersøkelsen	8
Tabell 3. Antall svar og svarprosent i rådmannsundersøkelsen.....	9
Tabell 4. Utvalg kommunestyreundersøkelsen sammenliknet med populasjonen	10
Tabell 5. Lokalpolitikerutvalg	12